

Ο στόχος αυτού του σημειώματος είναι να καλύψουμε ένα κενό ενημέρωσης προβληματισμού και να παρακινήσουμε έναν διάλογο για τις δυνατότητες του Περιφερειακού Συμβουλίου για το πως το ίδιο, αλλά και συνολικά η Περιφέρεια Κρήτης θα λειτουργεί λιγότερο διεκπεραιωτικά και θα αγγίζει τις ανάγκες της κοινωνίας.

του Αντώ νη Ανηψητάκη

Το πρώτο ουσιαστικά Περιφερειακό Συμβούλιο, μη τυπικό, της δεύτερης θητείας χαρακτηρίστηκε από τις σημαντικές απουσίες και από το πλήθος των θεμάτων που το κράτησαν για περίπου 6 ώρες. Έλειπαν, μεταξύ άλλων, οι επικεφαλής των μεγαλύτερων παρατάξεων της μειοψηφίας Σεραφείμ Τσόκας και Μιχάλης Κριτσωτάκης, αλλά και οι αντιπεριφερειάρχες Ηρακλείου, Ρεθύμνου, Χανίων, Ευριπίδης Κουκιαδάκης, Μαρία Λιονή και Απόστολος Βουλγαράκης, για διάφορους λόγους. Συζητήθηκαν πάρα πολλά θέματα, εντός και εκτός ημερήσιας διάταξης. Οι πιο σημαντικές συζητήσεις αφορούσαν τις ανακοινώσεις του Περιφερειάρχη για την πιθανή χρηματοδότηση του ΒΟΑΚ από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕ) και τις σχετιζόμενες κυρίως με το νέο ΕΣΠΑ (ΣΕΣ 2014-2020) Στρατηγικές Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ). Ήταν τρεις και αφορούσαν τις Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΥΜΠΕΡΑΑ), το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας, Επιχειρηματικότητας, Καινοτομίας (ΕΠΑνΕΚ) και το πρόγραμμα εδαφικής συνεργασίας των Μεσογειακών Περιφερειών (MED). Από τα άλλα θέματα ενδιαφέρον είχαν οι συζητήσεις για τις προγραμματικές συμβάσεις της Περιφέρειας με τους Δήμους, για τη διαχείριση του νερού

με αφορμή 29 γεωτρήσεις στα Χανιά και μια πρόταση ψηφιοποίησης 300.000 φακέλων αδειών οδήγησης προϋπολογισμού 1.500.000€.

Ο χαρακτήρας της συνεδρίασης ήταν ως συνήθως διεκπεραιωτικός, σε απόσταση από το στόχο μας για μια οραματική διαχείριση των πραγμάτων της Κρήτης. Μείζονα θέματα στρατηγικού χαρακτήρα συζητήθηκαν συνοπτικά με μηδενική διαβούλευση και εισηγήσεις της τελευταίας στιγμής, ενώ για εντελώς δευτερεύοντα θέματα, που κακώς απασχολούν τις υπηρεσίες της Περιφέρειας, οι οποίες θα έπρεπε να έχουν επιτελικό προσανατολισμό, υπήρχαν σχολαστικά έγγραφα, όπως πχ για την παραχώρηση ενός grader ή για μια προγραμματική σύμβαση καθαρισμού δρόμου ενός δήμου προϋπολογισμού 4.000 €. Θεωρούμε δε ανάξιο αναλυτικού σχολιασμού τον καταχρηστικό, πρόχειρο, εντυπωσιοθηρικό και σίγουρα αναποτελεσματικό τρόπο εισαγωγής και συζήτησης ψηφισμάτων, τα όποια δεν έλειψαν και σε αυτή τη συνεδρίαση.

Αν η πρώτη αιρετή Περιφέρεια είχε τη δικαιολογία της πρώτης φοράς και των δυσκολιών μετάβασης σε ένα νέο θεσμό, η δεύτερη δεν θα έχει καμιά δικαιολογία αν συνεχίσει να τη χαρακτηρίζει η γραφειοκρατική διεκπεραίωση. Εν τούτοις, παρόλο που το συγκρουσιακό στερεότυπο με τις συνήθως ανούσιες οξείες φραστικές αντιπαραθέσεις παραμένει ακόμα και σήμερα, μεσούσης της κρίσης, το χαρακτηριστικό της προβληματικής πολιτικής μας ζωής, τόσο σε κεντρικό όσο και σε αυτοδιοικητικό επίπεδο, εμείς διακρίνουμε στο συγκεκριμένο Περιφερειακό Συμβούλιο τη δυνατότητα προωθητικών συνθέσεων και ουσιαστικής αναβάθμισης του ρόλου του. Επενδύουμε επίμονα σε αυτή τη δυνατότητα, εστιάζοντας στην αναζήτηση αιχμών ενότητας που θα εμπνεύσουν το λαό της Κρήτης, ώστε μαζί με την Αυτοδιοίκηση να αναβαθμίσει τη ζωή στο νησί.

Στην αρχή της συνεδρίασης ο περιφερειάρχης Σταύρος Αρναουτάκης ανακοίνωσε ότι εξασφάλισε την δανειοδότηση από την ΕΤΕ για τον ΒΟΑΚ, ώστε τα επόμενα χρόνια να αποκτήσει επιτέλους και η Κρήτη ένα σύγχρονο οδικό άξονα. Τόνισε ότι δεν θα έχει διόδια και ότι η διεκδίκηση αυτή τεκμηριώθηκε με κατάθεση λίστας παρεμφερών έργων σε ευρωπαϊκές περιφέρειες τις οποίες έχει με ανάλογο τρόπο δανειοδοτήσει η ΕΤΕ. Ως προαπαιτούμενα έθεσε τη βούληση της Ελληνικής Κυβέρνησης να συνάψει αυτό το δάνειο και την έγκαιρη ύπαρξη άρθρων μελετών. Η ανακοίνωση ακούστηκε ευμενώς από τους περισσότερους, αν και η αισιοδοξία ήταν συγκρατημένη.

Στην τοποθέτησή μας δώσαμε συγχαρητήρια στον περιφερειάρχη για το καλό νέο, που δείχνει τη δυνατότητα τεκμηριωμένης διεκδίκησης των περιφερειών. Επισημάναμε όμως τις δυσκολίες που θα έχει, ιδιαίτερα σήμερα, με την τροϊκανή εποπτεία, η κυβέρνηση να αιτηθεί

ένα τέτοιο δάνειο 25 χρόνων, του οποίου μάλιστα το ύψος δεν είναι γνωστό. Επισημάναμε ταυτόχρονα την υπολειτουργία του Παρατηρητήριου Έργων και Μελετών της Περιφέρειας, το οποίο αν λειτουργούσε καλά, θα έδινε ακριβή εικόνα της κατάστασης των σχετικών μελετών και το πλαίσιο στοχευμένων παρεμβάσεων. Τέλος αναφερόμενοι και στην ΣΜΠΕ για τις μεταφορές που βάζει σε ευρωπαϊκή προτεραιότητα το σιδηροδρομικό δίκτυο, ζητήσαμε να μελετηθεί συγκριτικά η δυνατότητα ενός σύγχρονου ΒΟΑΚ που να προβλέπει και σιδηροδρομική γραμμή.

Στη συζήτηση για τις ΣΜΠΕ επισημάνθηκε από όλους η γραφειοκρατική, γενικόλογη σύνταξη αυτών των στρατηγικών μελετών για το περιβάλλον που ενώ καθορίζουν βασικούς πολιτικούς άξονες για την επόμενη 7ετία, έρχονται την τελευταία στιγμή στο Περιφερειακό Συμβούλιο για να πάρουν, χωρίς ουσιαστική διαβούλευση, θετική γνωμοδότηση. Η πλειοψηφία με επί μέρους παρατηρήσεις γνωμοδότησε θετικά.

Η τοποθέτηση μας ήταν αρνητική με επιχειρήματα που κινούνταν όμως σε φιλοευρωπαϊκή, φιλοπεριβαλλοντική κατεύθυνση και καθαρό όραμα για τις δυνατότητες που έχει η Κρήτη να δώσει στην Ευρώπη. Στηλιτεύσαμε το δημοκρατικό έλλειμμα της ΕΕ, που επιχειρεί με συνοπτικές διαδικασίες να περνά στρατηγικές, αλλά και το δικό μας προγραμματικό έλλειμμα να διαγκωνιζόμαστε για να απορροφήσουμε τα κονδύλια των προγραμμάτων χωρίς να έχουμε πρόγραμμα. Επισημάναμε επίσης και το γραφειοκρατικό πλεόνασμα αμφοτέρων, ΕΕ και ελληνικής πολιτείας, που μέσα από μια σύνθετη νομοθεσία αποκρύβουν πραγματικά προβλήματα και κραυγαλέες αντιφάσεις, με επαναλαμβανόμενα αναποτελεσματικά ευχολόγια για αειφορία, ανταγωνιστικότητα, καινοτομία.

Μεταξύ άλλων αναφερθήκαμε, στο σπάταλο και αναποτελεσματικό τρόπο που διαχειριστήκαμε τα κοινοτικά κονδύλια από τα πρώτα ΜΟΠ του 1986 έως σήμερα, τονίζοντας πως γι αυτό δε φταίει μόνο ο σκράπας μαθητής αλλά και ο κακός δάσκαλος. Επισημάναμε τον κίνδυνο το νέο ΕΣΠΑ, που τώρα ξεκινά, να έχει την ίδια μοίρα, αν δεν αλλάξουμε πρακτικές. Επισημάναμε επίσης τις εσωτερικές αντιθέσεις στην ΕΕ, την φιλοπεριβαλλοντική της πλευρά που έχει βοηθήσει νομοθετικά την Ελλάδα να προστατεύσει το περιβάλλον της, αλλά και την, δυστυχώς κυρίαρχη, αντιπεριβαλλοντική νεοφιλελεύθερη πλευρά της, που ανέχεται ή και ενθαρρύνει τα περιβαλλοντοκτόνα νομοθετήματα των τελευταίων χρόνων που απαξιώνουν την ελληνική φύση σε οικόπεδο εκποιούμενο για κάθε χρήση.

Ζητήσαμε από την Περιφέρεια να αξιοποιεί τα κορυφαία επιστημονικά ιδρύματα του νησιού ως συμβούλους για να γνωμοδοτεί με μεγαλύτερη επάρκεια σε τέτοια στρατηγικά θέματα. Χαρακτηριστικά αναφερθήκαμε πως ήταν λάθος να μη ζητήσουμε τη γνώμη του ΙΤΕ για

θέματα καινοτομίας ή του ΕΛΚΕΘΕ για θέματα προστασίας των ακτών.

Αναφερθήκαμε με παραδείγματα στις δυνατότητες που έχει η Περιφέρεια, πέραν των έργων που δεν εξαρτώνται μόνο από αυτήν, να ανακουφίσει τις μεταφορές, με αξιοποίηση της νέας τεχνολογίας αναφέροντας χαρακτηριστικά ότι οι πιο φιλοπεριβαλλοντικές μεταφορές είναι αυτές που δεν γίνονται γιατί οι πολίτες μπορούν να εξυπηρετηθούν χωρίς να μετακινηθούν.

Επισημάναμε τη διαχρονική προγραμματική στρέβλωση ο φαρδύτερος δρόμος της Κρήτης να είναι αυτός που καταλήγει στα Μάταλα και το ότι αντιμετωπίζουμε την απειλή του καταρροϊκού πυρετού των ζώων με το, πανάκριβα εξοπλισμένο, κέντρο ανίχνευσης ζωνοσών των Ανωγείων κλειστό.

Τονίσαμε την ανεργία ενεργειακή πολιτική με την άμεση επέλαση των ΑΠΕ, την υποτίμηση της εξοικονόμησης ενέργειας, την παράλογη ταυτόχρονη προώθηση αντλησιοταμιευτήρων και καλωδίου και κυρίως τη μέγιστη αντίφαση, όλα αυτά να γίνονται στο όνομα της αντιμετώπισης της κλιματικής απειλής, ενώ ταυτόχρονα προωθούνται εξορύξεις ορυκτών καυσίμων στις θάλασσες μας που, πέραν των γνωστών κινδύνων, είναι τα κυρίως υπεύθυνα για την κλιματική απειλή.

Τέλος, για το θέμα της συνεργασίας των μεσογειακών Περιφερειών προτείναμε μια συνεργασία των περιφερειών του ευρωπαϊκού νότου που θα αντικρούσει ως αναντίστοιχο με τις ανάγκες των καιρών, το προβαλλόμενο Αισώπειο δίπολο του μέρμηγκα και του τζίτζικα, του εργασιομανούς ευρωπαϊκού βορρά που συνεχώς επιτιμά το λουφαδόρο μεσογειακό νότο. Οι μεσογειακές Περιφέρειες μπορούν καλύτερα να αναβαπτίσουν την γηραιά ήπειρο στις κλασικές και αναγεννησιακές αξίες που γεννήθηκαν στη Μεσόγειο και έχουν μέτρο τον άνθρωπο αναδεικνύοντας ως ελκυστικούς βωμούς αναστοχασμού τα πολυάριθμα τοπία πολιτισμού, τα cultural landscapes της Μεσογείου, της Κρήτης κατ' εξοχήν, τις αρχαιότητες και τις περιοχές Natura.

Στο έκτος ημερησίας διάταξης θέμα της ψηφιοποίησης των διπλωμάτων οδήγησης, ήμασταν επιφυλακτικοί και ψηφίσαμε λευκό. Έχουμε πικρή εμπειρία από την κατασπατάληση του προγράμματος της ψηφιακής σύγκλισης. Πριν λίγα χρόνια 1000 περίπου καποδιστριακοί δήμοι πλήρωσαν 1000 φορές το ίδιο πρόγραμμα για να φτιάξουν πανομοιότυπους ιστότοπους. Ας μη κάνουν και τώρα το ίδιο οι 13 Περιφέρειες, να δίνουν δηλαδή από 1.500.000€ για να κάνουν την ίδια δουλειά. Συστήσαμε στην Περιφέρεια Κρήτης

να το προτείνει στην Ένωση Περιφερειών (ΕΝΠΕ) προβάλλοντας και τη σχετική επιτυχημένη πιλοτική εμπειρία που υπάρχει στην Κρήτη. Επιπρόσθετα τονίσαμε πως τέτοια θέματα πρέπει να έρχονται στο Π.Σ. ως συνολική πολιτική πρόταση με εναλλακτικά σενάρια προτεραιοτήτων και όχι αποσπασματικά έργα να εμφανίζονται ως μονόδρομοι, με επιχείρημα ή κάνουμε αυτό ή χάνουμε τα λεφτά.

Μέσα από τα ζητήματα που αναδείχτηκαν, τις προσεχείς μέρες θα καταθέσουμε σχετική επίκαιρη ερώτηση με στόχο τη βελτίωση της λειτουργίας της Περιφέρειας Κρήτης.

Αντώνης Ανηψητάκης